

Title The Curriculum Evaluation for Bachelor of Nursing Science, Faculty of Nursing, Siam University.
Researchers Patraporn Aranyabhaga, Chanida Mattawangkul, Suwanna khiewprain, warunee Jiumton, and Sanikan Seemaneec.

Abstract

The purpose of this study was to evaluate the Bachelor of Nursing Science curriculum, Faculty of Nursing, Siam University (Revision 2001) by using “The CIPP Model of evaluation”. The 396 populations were 29 teachers, 277 nursing students, 49 graduates, and 49 gradulators’ superior officers.

The results revealed that context of the objectives of curriculum were clear and practical, which related to social needs and professional identities in a high level. The structure of curriculum had 143 total credits that included 33 credits of the general education courses, 31 credits of the foundation of professional courses, 73 credits of the professional core courses, 6 credits of the elective courses, which meet the highly qualified requirements. All courses had related to the objectives of curriculum. The content had been interesting, up-to-date, and prompt to number of credits required. All courses were useful to nursing profession in high level.

The results showed that in the teachers’ aspect, number of teachers were sufficient for courses. Teachers had knowledge, experience, and good attitude regarding to nursing profession in providing proper teaching. They had teaching skills such as contents selecting, teaching process, and measuring & evaluation. They were able to apply theories to practices, punctual for teaching schedule, concerned to students’ opinion, and frequently supported students in a high level. Whereas the students aspect, basic knowledge from secondary education was sufficient for study in this program. Students had confidence and attitude for nursing study. They were proud of nursing profession. They paid regularly attention to study, and concerned to the essential and useful of nursing profession. They could applied knowledge from this program to their real lives in a high level. The aspect of facilitating factors to teaching-learning management, i.e., the handbook of program, classroom, and library, were appropriate. There are many textbooks, journals, magazines, newspapers, and computers in moderately to highly appropriate level.

Regarding the aspect of learning materials & tools, i.e., nursing instruments, overhead projectors, TV & VDO players, and stereo-tape players, were rated in a moderately sufficient level. The apprentice places were highly sufficient level. Whereas Transportive facilitation was low level.

The process evaluation, included curriculum service & management, teaching-learning management, measuring & evaluation, both theories and practices were reported in highly appropriate level and highly related to the objectives.

The products evaluation revealed that these products had both general and professional characteristics, which related to the objectives. They could coordinated and cooperated with other organizations. They had high level of attitude, virtue, morality, and human rights respect. They were proud of nursing profession. In spite of the creative thinking for professional developing and nursing performance in all situations were moderate.

- เรื่อง การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2544) โดยใช้แบบจำลองซิปป์ (CIPP Model)
- ผู้วิจัย ภัทรพร อรัณยภาค, ชนิดา มัททวงกูร, สุวรรณา เขียวพระอินทร์, วารุณี เกี่ยมตน และ ศนิกันต์ ศรีมณี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2544) โดยใช้แบบจำลองซิปป์ (CIPP Model) ศึกษาจากประชากร 396 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ อาจารย์ผู้สอน 29 คน นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทุกชั้นปีที่ใช้หลักสูตรฉบับนี้ 277 คน ผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร 49 คน และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา 49 คน

ผลการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพบว่าใช้ภาษาชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและเอกลักษณ์วิชาชีพในระดับมากถึงมากที่สุด โครงสร้างของหลักสูตรมีจำนวนหน่วยกิตรวม 143 หน่วยกิต ประกอบด้วยวิชาการศึกษาทั่วไป 33 หน่วยกิต วิชาพื้นฐานวิชาชีพ 31 หน่วยกิต วิชาชีพ 73 หน่วยกิต และ วิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิตนั้นมีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด ทุกรายวิชามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาทันสมัยน่าสนใจและเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต ทุกรายวิชามีประโยชน์ต่อการนำไปประกอบวิชาชีพพยาบาลในระดับมากถึงมากที่สุด

ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าพบว่า จำนวนอาจารย์มีเพียงพอกับรายวิชาที่สอน อาจารย์มีความรู้และประสบการณ์ในวิชาที่สอน สามารถพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับลักษณะของหลักสูตร มีทักษะในการเลือกเนื้อหา กิจกรรม วิธีการสอน รวมถึงการวัดผลประเมินผล สามารถสอนเชื่อมโยงความรู้ด้านทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ อาจารย์มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีความตรงต่อเวลาทั้งในการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา เอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือเอื้ออาทรต่อนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอในระดับมากถึงมากที่สุด ด้านนักศึกษาพบว่าความรู้พื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพียงพอกับการศึกษาในหลักสูตรนี้ นักศึกษามีความเชื่อมั่นและมีความถนัดในการเรียนวิชาชีพพยาบาล มีความรักและภาคภูมิใจในวิชาชีพพยาบาล มีความตั้งใจศึกษาเล่าเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีความรู้ความเข้าใจในวิชาที่เรียน นักศึกษาคิดว่าวิชาชีพพยาบาลมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อสังคม สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตรนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดีในระดับมาก ส่วนด้านปัจจัยเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนนั้นพบว่าหนังสือคู่มือหลักสูตร ห้องเรียน ห้องสมุด มีสถานที่ที่เหมาะสม การให้บริการห้องสมุดดี มีตำรา วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์และคอมพิวเตอร์ เพียงพอระดับปานกลางถึงระดับมาก ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนพบว่าหุ้่นจำลองต่างๆ และอุปกรณ์ฝึกปฏิบัติในห้องสาธิต เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายข้ามศีรษะ เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องเล่นวีดีทัศน์และวิทยุเทปมีเพียงพอระดับปานกลาง สถานที่ฝึกปฏิบัติงานมีเพียงพอระดับมาก แต่ยานพาหนะมีเพียงพอรดับน้อย

ผลการประเมินกระบวนการผลิตเกี่ยวกับการบริหารและบริการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในระดับมาก

ผลการประเมินผลผลิต พบว่า ผลผลิตจากหลักสูตรนี้มีคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะทางวิชาชีพพยาบาลตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สามารถประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นได้ มีเจตคติที่ดี รักและภูมิใจในวิชาชีพพยาบาลในระดับดี มีคุณธรรมจริยธรรมและเคารพสิทธิมนุษยชนในการปฏิบัติการพยาบาลในระดับดี

มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาวิชาชีพพยาบาลให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคข้อมูลข่าวสารและสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้ทุกสถานการณ์ในระดับปานกลาง

หลักการและเหตุผล

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาให้บุคคลมีความรู้ความสามารถตามศักยภาพนั้น ประกอบด้วยการศึกษา 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยามเปิดสอนนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตรุ่นแรกเมื่อปีการศึกษา 2538 จนถึงสิ้นปีการศึกษา 2546 มีผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว 6 รุ่นจำนวน 276 คน และเพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพจึงมีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างเป็นทางการและนำหลักสูตรฉบับปรับปรุงมาใช้ในปีการศึกษา 2544 เมื่อถึงสิ้นปีการศึกษา 2547 จึงใช้หลักสูตรครบเวลา สมควรทำการประเมินเพื่อการพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพดียิ่งๆ ขึ้น

หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา ซึ่งโดยหลักสูตรนั้นจะต้องมีการปรับเปลี่ยนอย่างเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง และการพัฒนาหลักสูตรนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อนำข้อค้นพบจากการประเมินมาเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมต่อไป (ธำรง บัวศรี, 2542)

การพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของทาบา(Taba, 1962) ให้เริ่มจากจุดใดจุดหนึ่งตามที่ถนัดและสนใจ โดยใช้กระบวนการศึกษาทั้ง 7 ประการคือ การศึกษาวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและสังคม การกำหนดจุดมุ่งหมาย การเลือกเนื้อหาสาระ การจัดและรวบรวมเนื้อหาสาระ การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผล นอกจากนี้ทาบายังเชื่อว่าผู้สอนควรมีส่วนในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรมากกว่า คณะกรรมการหลักสูตร โดยผู้สอนจะเริ่มสร้างและพัฒนาจากหน่วยการเรียนรู้การสอนต่างๆ ไปจนถึงการพัฒนาหลักสูตร การจัดรูปแบบการเรียนรู้การสอนจะต้องแสดงลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ เพราะหน้าที่ของยุทธวิธีการสอนเป็นสิ่งที่หล่อหลอมหลายสิ่งหลายอย่างไว้ด้วยกันเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ดังนั้นการพิจารณาตัดสินใจเลือกยุทธวิธีการสอนควรคำนึงถึงการจัดการเรียนการสอน การจัดเนื้อหา โดยกำหนดให้ชัดเจนว่าวิชานั้นมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เรื่องใด กว้างหรือลึกเพียงใด เรียงลำดับเนื้อหาไว้อย่างไร

การประเมินหลักสูตรนับเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร เพราะการประเมินหลักสูตร ทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นมามีคุณค่าและมีความเหมาะสมเพียงพอหรือไม่ ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างไร ความสามารถของผู้สอนเป็นอย่างไร นอกจากนี้การประเมินหลักสูตรจะเป็นผลในการนำหลักสูตรไปสู่ความสำเร็จ (สังัด อุทรานันท์, 2528)

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาผลผลิตของหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น ควรค่าแก่การดำรงอยู่ในวิชาชีพ จึงนำแนวคิดของทาบามาพัฒนาหลักสูตรที่ใช้เป็นหลักในการผลิตพยาบาลวิชาชีพของสถาบันแห่งนี้อย่างเป็นทางการเป็นครั้งที่สอง โดยปีการศึกษา 2547 ได้เริ่มพัฒนาหลักสูตรด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาของวิชาต่างๆ ในหลักสูตรเพื่อดูความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะ รวมทั้งพิจารณาความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา ประชุมแบ่งเนื้อหาเสียใหม่ว่าเนื้อหาใดควรสอนในวิชาใด วิชาใดให้ทบทวนเนื้อหาส่วนนั้นๆ เพื่อฟื้นความรู้ของผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียนเรื่องต่อเนื่องสู่เนื้อหาที่สัมพันธ์หรือเนื้อหาที่ยากขึ้น ส่วนการประเมินหลักสูตรครั้งนี้เป็นการประเมินครบทุกส่วนที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ตัวหลักสูตร ปัจจัยนำเข้า กระบวนการจัดการเรียนการสอน และผลผลิต ซึ่งตรงกับรูปแบบการประเมินที่

เรียกว่าซีบีพีโมเดล(CIPP Model) เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่พบในทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง แนวทางการพัฒนาปรับปรุงระบบของหลักสูตรให้เหมาะสมทันสมัย สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคม รวมทั้งความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงได้ทำการวิจัยเพื่อประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2544) โดยใช้แบบจำลองซีบีพี (CIPP Model) ในครั้งนี้ขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ประเมินความเหมาะสมด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาสาระของรายวิชาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
2. ประเมินความพร้อมและความเหมาะสมของอาจารย์ นักศึกษา และปัจจัยเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน
3. ประเมินความเหมาะสมของการบริหารและการบริการหลักสูตร รวมถึงกิจกรรมการเรียนการสอน
4. ประเมินผลผลิตในเรื่องคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะทางวิชาชีพพยาบาล ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2544) ในลักษณะตัดขวาง (Cross Sectional Study) เพื่อประหยัดเวลาและงบประมาณ โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมดคือ อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทุกชั้นปีที่ใช้หลักสูตรฉบับนี้ รวมถึงผู้ให้ผลผลิตคือผู้นิเทศงานในขณะนักศึกษาปีที่ 4 ฝึกเข้ม (Intensive Nursing Practicum) ในต้นปี 2548 ซึ่งนักศึกษาได้เรียนครบทุกรายวิชาในหลักสูตรแล้ว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งคณะผู้วิจัยได้พัฒนาจากแบบสอบถามของอุทัยวรรณ พงษ์บริบูรณ์ (2541) แล้วนำแบบสอบถามทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน เพื่อทดสอบค่าความเชื่อมั่น(Reliability) โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficient) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.96-0.99 ซึ่งจัดอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้ แบบสอบถามมี 2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบ เป็นแบบเลือกตอบ
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งเป็น 4 ด้าน ตามแบบจำลองซีบีพี ได้แก่

2.1 ประเมินบริบท คือ ความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหาของรายวิชาต่างๆ ในหลักสูตร โดยสอบถามจากอาจารย์ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา

2.2 ประเมินปัจจัยนำเข้า คือความพร้อมและความเหมาะสมของอาจารย์ นักศึกษา และปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน โดยสอบถามจากอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา

2.3 ประเมินกระบวนการผลิต คือ ความพร้อมและความเหมาะสมของการบริหารและการบริการหลักสูตร รวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยสอบถามจากอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา

2.4 ประเมินผลผลิต คือ คุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะทางวิชาชีพพยาบาลของผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรฯ โดยสอบถามจากอาจารย์ และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ทำตามขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม แจ้งขอความร่วมมือไปยังทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยชี้แจงประชากรให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการพิทักษ์สิทธิ์ผู้เข้าร่วมการวิจัย
3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมดโดยคณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกด้วยตนเอง ชี้แจงรายละเอียด และนัดหมายวันเวลาที่ขอรับแบบสอบถามคืน รวมทั้งไปปรับแบบสอบถามคืนตามเวลาที่นัดหมาย
4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS) คำนวณค่าสถิติต่างๆ คือ

1. สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistics)
 - 1.1 ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงโดยร้อยละ (percentage)
 - 1.2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรทั้ง 4 ด้าน แสดงโดยค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติเชิงวิเคราะห์ (Analysis statistics) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรแสดงโดยค่า Independent t-test และ Oneway ANOVA

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการประเมินพบว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2544) มีวัตถุประสงค์ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและสอดคล้องกับเอกลักษณ์ในวิชาชีพ โครงสร้างหลักสูตรเหมาะสม ทุกรายวิชามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาทันสมัย น่าสนใจและเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต ทุกรายวิชามีประโยชน์ในการประกอบวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้อง อูทรานันท์ (2532 : 206-209) เสนอว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดีต้องมีความชัดเจน สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ และที่สำคัญจะต้องสามารถนำไปปฏิบัติจริง รวมทั้งตอบสนองต่อความต้องการในการประกอบอาชีพ

ส่วนรายวิชาต่างๆ ในหลักสูตรพบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่าเกือบทุกรายวิชามีประโยชน์แก่วิชาชีพ ยกเว้น 4 รายวิชาซึ่งอาจารย์และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 มีความเห็นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 คือนักศึกษามีความเห็นที่ไม่เกี่ยวกับการพยาบาล ได้แก่ วิชาเศรษฐศาสตร์ วิชามนุษยสัมพันธ์ และการพัฒนาบุคลิกภาพ วิชาสถิติและความน่าจะเป็น และวิชาปฏิบัติการฟิสิกส์ แต่อาจารย์มีความเห็นว่าวิชาเหล่านี้จำเป็นต่อการพยาบาล ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักศึกษายังไม่ได้เรียนหมวดวิชาชีพจึงไม่เข้าใจว่าวิชาพื้นฐานเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับวิชาชีพอย่างไร ประกอบกับอาจเนื่องจากอาจารย์ผู้สอนวิชาเหล่านี้ไม่ใช่พยาบาลจึงไม่ได้เชื่อมต่อให้

นักศึกษาเกิดความเข้าใจซึ่งทางคณะจะต้องทำความเข้าใจกับอาจารย์ผู้สอนให้เชื่อมต่อกับความรู้ให้นักศึกษาเข้าใจด้วย ส่วนกลุ่มวิชาภาษาอังกฤษมีข้อเสนอแนะว่าวิชาภาษาอังกฤษ 1-5 มีจำนวนหน่วยกิตรวมค่อนข้างมาก เรียนไม่ค่อยเข้าใจ รวมทั้งบางคนไม่ชอบวิชาภาษาอังกฤษ จึงเสนอแนะว่าควรปรับให้ภาษาอังกฤษเป็นส่วนหนึ่งของวิชาเลือก ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักศึกษายังไม่เรียนวิชาชีพ จึงยังไม่เห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษซึ่งถ้าหากมีความรู้ความเข้าใจในภาษาอังกฤษดีก็จะสามารถค้นคว้าหาความรู้จาก Textbook, Internet หรือวารสารต่างประเทศได้ง่ายขึ้น สำหรับปัจจัยนำเข้าด้านอาจารย์นั้นนักศึกษาอยากให้มีอาจารย์เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในวิชาการพยาบาลศูติศาสตร์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากมีอาจารย์ทางศูติศาสตร์ลาออกเพื่อเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา 3 เดือนจึงต้องจ้างอาจารย์พิเศษไปนิเทศนักศึกษาขณะฝึกปฏิบัติงานวิชาปฏิบัติการพยาบาลศูติศาสตร์ 2 ทำให้นักศึกษาประเมินว่าน่าจะมีอาจารย์ด้านนี้เพิ่ม และเสนอว่าควรปรับปรุงวิธีการคัดเลือกนักศึกษาให้ได้คนที่รักในวิชาชีพเข้ามาเรียน ซึ่งในเรื่องการคัดเลือกนักศึกษานั้นปรับปรุงค่อนข้างยากเพราะส่วนหนึ่งที่ทบวงมหาวิทยาลัยเป็นผู้คัดเลือกส่งมาให้ จะปรับปรุงได้เฉพาะที่มาสมัครสอบโดยตรงที่มหาวิทยาลัยสยามเท่านั้น ส่วนการจัดการเรียนการสอนพบว่ามีความเหมาะสมดีแล้ว แต่บางครั้งมีการสับเปลี่ยนชั่วโมง หรือมีกิจกรรมอื่นเข้ามาแทรกทำให้ต้องมีการนัดเรียนนอกเวลาจึงมีผลกระทบต่อเวลาส่วนตัวของนักศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์เป็นคณะเดียวที่แต่งกายถูกระเบียบ มีวินัย มีกิริยามารยาทดี มหาวิทยาลัยจึงขอความร่วมมือให้เป็นตัวแทนนักศึกษาไปร่วมกิจกรรมต่างๆ ในนามของมหาวิทยาลัยอยู่เนืองๆ สำหรับผลผลิตของหลักสูตร พบว่ามีคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะเฉพาะทางวิชาชีพพยาบาลตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สามารถประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นได้ มีเจตคติที่ดี รักและภูมิใจในวิชาชีพพยาบาลในระดับดี มีคุณธรรมจริยธรรมและเคารพสิทธิมนุษยชนในการปฏิบัติการพยาบาลในระดับดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาวิชาชีพพยาบาลให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคข้อมูลข่าวสารและสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้ทุกสถานการณ์ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยติดตามความก้าวหน้าของการใช้หลักสูตรเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาประกอบการตัดสินใจในการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรให้ดียิ่งๆ ขึ้น
2. ควรมีการวิจัยเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาสาระของรายวิชาต่างๆ ในหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของผลผลิตจากหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2544)

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณอธิการบดี ผู้บริหารระดับสูง และคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยามที่สนับสนุนงบประมาณและให้การปรึกษาแนะนำในการวิจัย รวมทั้งขอขอบคุณอาจารย์ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้ตอบแบบประเมินทุกท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ.(2542) “การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2537)” กรมแพทย์ทหารอากาศ.
- คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม.(2544) “หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2544)” กรุงเทพฯ: มปท. (เอกสารอัดสำเนาเย็บเล่ม)
- ธำรง บัวศรี. (2542) ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- นวลอนงค์ บุญฤทธิพงษ์. (2542) “การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตรระดับต้น กระทรวงสาธารณสุข” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประนอม โอทกานนท์. (2543) การประกันคุณภาพการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรศิริ พันชสี, สุภาวดี ธนพประภักดิ์ และ อรพินธ์ สีขาว.(2540) “รายงานการวิจัยการศึกษาผลการปฏิบัติงานของพยาบาลใหม่หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาลและผดุงครรภ์) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ” วารสารพยาบาล, 46(2).
- ยุวดี ฤชา, สุปราณี เสนาคิสัย และแสงทอง ชีระทองคำ. (2544). “การประเมินความสำเร็จของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามารชิบดี. รามารชิบดีพยาบาลสาร, 7 (1).
- วิลาวัลย์ วัชรเกียรติศักดิ์. (2546). “การประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตวิชาเอกนาฏศิลป์ระดับปริญญาตรีของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ” ปรินญาณิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา.
- สังัด อุทรานันท์.(2528) พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: เซนต์เตอร์ พับลิคเคชั่นการพิมพ์.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.(2542) “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542” กรุงเทพฯ:พริกหวานกราฟฟิค
- อุทัยวรรณ พงษ์บริบูรณ์. (2541) “การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช2533)” วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก.
- Stufflebeam, D.L. (1989) “The CIPP Model for Program Evaluation” In Madaus,G.F., Scriven,M., and Stufflebeam,D.L.(ed) Evaluation Model : Viewpnts on Education and Human Services Evaluation. Boston : Kluwer-Nijhoff Publishing,.
- Taba, Hilda. (1962) Curriculum Development : Theory and Practice. New York : Harcourt, Brace & World Inc.
- Tyler,Ralph W. (1969) Basic Principles of Curriculum and Instruction. Chicago : University of Chicago Press,.